

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kansalaisuuslain muuttamisesta

Asia

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kansalaisuuslain muuttamisesta (HE 27/2024 vp).

Valiokuntakäsittely

Valiokunnan mietintö: Hallintovaliokunta (HaVM 14/2024 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lain:

Laki

kansalaisuuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan kansalaisuuslain (359/2003) 2 §:n 4 kohta ja 14 §:n 1 momentin 3 kohta, sellaisena
kuin niistä on 14 §:n 1 momentin 3 kohta laissa 579/2011,
muutetaan 2 §:n 3 kohta, 13 §:n 1 momentin 2 kohta, 15, 16, 18, 18 a ja 20—22 §, 23 §:n
2 momentti ja 24 §:n 3 ja 4 momentti,
sellaisina kuin niistä ovat 13 §:n 1 momentin 2 kohta sekä 15, 16, 18, 18 a ja 21 § laissa 579/
2011, 20 § laissa 327/2009 ja 22 § osaksi laissa 579/2011, sekä
lisätään lakiin uusi 20 a ja 22 a § seuraavasti:

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

3) *kansalaisuudettomalla* henkilöä, jota mikään valtio ei lainsäädäntönsä perusteella pidä kansalaisenaan;

Eduskunnan vastaus EV 65/2024 vp

13 §

Kansalaistamisen yleiset edellytykset

Ulkomaalaiselle myönnetään hakemuksesta Suomen kansalaisuus, jos hakemusta ratkaistaessa:

2) hänen varsinainen asuntonsa ja kotinsa on ja on ollut Suomessa viimeksi kuluneet kahdeksan vuotta (*asumisaikaedellytys*);

15 §

Asumisaikaan hyväksyttävä oleskelu

Jos hakija on ennen jatkuvan oleskeluluvan myöntämistä oleskellut Suomessa tilapäisellä oleskeluluvalla, puolet tilapäisellä oleskeluluvalla oleskellusta ajasta otetaan 14 §:n 1 momentin 2 kohdassa säädetyn estämättä huomioon asumisaikaa laskettaessa. Edellytyksenä on, että hakija on oleskellut Suomessa jatkuvalla oleskeluluvalla vähintään vuoden välittömästi ennen hakemuksen ratkaisemista.

16 §

Asumisaikaan hyväksyttävät ulkomaanpäivät

Kansalaistamisen edellytyksenä olevaan asumisaikaan hyväksytään Suomen ulkopuolella oleskelua yhteensä enintään 365 vuorokautta. Hakemuksen ratkaisemista edeltävän vuoden ajalta hyväksytään ulkomailla oleskelua kuitenkin yhteensä enintään 90 vuorokautta. Näiden määrien ylittäviä ulkomaanpäiviä ei oteta mukaan asumisaikaa laskettaessa.

Yli viiden vuoden yhtäjaksoinen oleskelu Suomen ulkopuolella katkaisee asumisajan laskemisen. Asumisajan laskeminen alkaa tällöin uudelleen 14 §:n 1 momentin mukaisesti.

18 §

Asumisaikaedellytyksestä poikkeaminen

Ulkomaalaiselle voidaan myöntää Suomen kansalaisuus 13 §:n 1 momentin 2 kohdassa säädetyn estämättä, jos:

1) hänellä on lailliseen ja pitkäaikaiseen Suomessa oleskeluun tai muuhun tähän verrattavaan syyhyn perustuen kiinteät siteet Suomeen; sekä

2) hänen varsinainen asuntonsa ja kotinsa on ja on ollut Suomessa viimeksi kuluneet kolme vuotta.

Lisäksi edellytyksenä on, että:

1) hakijan Suomessa olevan, vakinaisen ja päätoimisen työn hoitaminen on kohtuuttoman vaikeaa ilman Suomen kansalaisuutta;

Eduskunnan vastaus EV 65/2024 vp

2) hakijaa on ilman omaa syytään virheellisesti pidetty Suomen kansalaisena vähintään 10 vuotta suomalaisen viranomaisen sellaisen erehdyksen takia, josta on johtunut Suomen kansalaisen oikeuksiin tai velvollisuuksiin liittyvä merkittävä seuraus; taikka

3) muutoin kuin 1 tai 2 kohdassa tarkoitetulla perusteella on olemassa erittäin painava syy asumisaikaedellytyksestä poikkeamiselle.

18 a §

Asumisaikaedellytyksestä poikkeaminen kielitaitoedellytyksen täytyessä

Ulkomaalaiselle voidaan myöntää Suomen kansalaisuus 13 §:n 1 momentin 2 kohdassa säädetyn estämättä, jos hän täyttää 13 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaisen kielitaitoedellytyksen ja:

- 1) hänellä on 18 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaiset kiinteät siteet Suomeen; ja
- 2) hänen varsinainen asuntonsa ja kotinsa on ja on ollut Suomessa viimeksi kuluneet viisi vuotta.

20 §

Kansalaisuudettoman osalta tehtävät poikkeukset

Kansalaisuudettomalle voidaan myöntää Suomen kansalaisuus 13 §:n 1 momentin 2 kohdassa säädetyn estämättä, jos hänen varsinainen asuntonsa ja kotinsa on ja on ollut Suomessa viimeksi kuluneet viisi vuotta.

20 a §

Kiireellinen käsittely

Kansalaisuushakemus käsitellään kiireellisenä, jos hakija on kansainvälistä suojelua saava tai kansalaisuudeton.

Päätös hakemukseen on tehtävä viimeistään vuoden kuluessa siitä, kun viranomainen on vastaanottanut asianmukaisesti täytetyn hakemuksen liitteineen. Jos Maahanmuuttovirasto joutuu pyytämään tai hankkimaan asiassa lisäselvitystä, käsittelyajan kulumisen keskeytyy, kunnes tarvittavat selvitykset on saatu.

Päätös voidaan tehdä 2 momentissa säädettyä määräaika myöhemmin, jos asiassa on erityisen monimutkaisia tosiseikkoihin tai oikeudellisiin seikkoihin liittyviä kysymyksiä, tai päätöstä ei ole mahdollista tehdä Maahanmuuttovirastosta riippumattomista syistä.

21 §

Pohjoismaan kansalaisen osalta tehtävät poikkeukset

Islannin, Norjan, Ruotsin tai Tanskan kansalaiselle voidaan myöntää Suomen kansalaisuus 13 §:n 1 momentin 2 kohdassa säädetyn estämättä, jos hänen varsinainen asuntonsa ja kotinsa on ja on ollut Suomessa viimeksi kuluneet kaksi vuotta.

Eduskunnan vastaus EV 65/2024 vp

22 §

Suomen kansalaisen puolison osalta tehtävät poikkeukset

Suomen kansalaisen puolisolle voidaan myöntää Suomen kansalaisuus 13 §:n 1 momentin 2 kohdassa säädetyn estämättä, jos:

1) puoliset asuvat ja ovat asuneet yhdessä vähintään kolme vuotta tai kuolleen Suomen kansalaisen puoliso on asunut yhdessä puolisonsa kanssa vähintään kolme vuotta ennen tämän kuolemaa; ja

2) hakijan varsinainen asunto ja koti on ja on ollut Suomessa viimeksi kuluneet viisi vuotta.

22 a §

Suomen edustuston työntekijän puolison asumisajasta poikkeaminen

Suomen kansalaisuus voidaan myöntää 13 §:n 1 momentin 2 kohdassa säädetyn estämättä, jos:

1) hakijan puoliso on Suomen kansalainen ja työskentelee Suomen valtion diplomaattisen tai sellaiseen rinnastettavan muun edustuston tai lähetetyn konsulin viraston palveluksessa; ja

2) hakijan varsinainen asunto ja koti on ja on ollut Suomessa viimeksi kuluneet kaksi vuotta.

23 §

Kanssahakijan osalta tehtävät poikkeukset

Kanssahakijalle, joka on täyttänyt 15 vuotta, voidaan myöntää Suomen kansalaisuus 13 §:n 1 momentin 2 kohdassa säädetyn estämättä, jos hakemusta ratkaistaessa hänen varsinainen asuntonsa ja kotinsa on ja on ollut Suomessa viimeksi kuluneet viisi vuotta.

24 §

Lapsen kansalaistaminen

Jos hakemusta ratkaistaessa lapsi on täyttänyt 15 vuotta, hänelle voidaan myöntää Suomen kansalaisuus 13 §:n 1 momentin 2 kohdassa säädetyn estämättä, jos lapsen varsinainen asunto ja koti on ja on ollut Suomessa viimeksi kuluneet viisi vuotta.

Jos 3 momentissa tarkoitettu lapsi on Pohjoismaan kansalainen, edellytyksenä hakemuksen hyväksymiselle on kuitenkin kahden vuoden asumisaika.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tämän lain voimaan tullessa vireillä olevaan kansalaisuushakemukseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Eduskunnan vastaus EV 65/2024 vp

Helsingissä 1.7.2024

Eduskunnan puolesta

puhemies

pääsihteeri